

Kalaallit Nunaanni Sulisitsisut Peqatigiiffiat Grønlands Arbejdsgiverforening

Jens Kreutzmannip Aqq. 3 | Postboks 73 | 3900 Nuuk | www.ga.gl
Tlf. +299 32 15 00 | Fax nr. +299 32 43 40 | ga@ga.gl | GER:25027248

Departementet for Familie, Kultur,
Kirke og Ligestilling
Sendt pr. e-mail: IKINN@nanoq.gl

Nuuk, den 29. juni 2012
Brev nr. 012-6236
Sagsnr. S11-239

Høringssvar til ændringsforslag tillnatsisartutlov nr. 7 af 19. maj 2010 om sprogpolitik

Grønlands Arbejdsgiverforening (GA) har ved e-mail af den 4. juni 2012 modtaget ovennævnte lovforslag i høring og har følgende bemærkninger hertil:

GA vil naturligvis medvirke til at styrke det grønlandske sprog, men GA mener ikke, at det er sandsynliggjort, at det fremlagte forslag er en god eller effektiv måde at styrke det grønlandske sprog på.

Tværtimod vil forslaget indebære, at samfundet ender med at bruge meget store økonomiske og menneskelige ressourcer på noget, der mere har karakter af symbolpolitik.

Det synes GA er en helt forkert prioritering, når der er et velkendt udækket ressourcebehov på en række andre områder, hvor man virkelig kan løfte sproget i forhold til de, der ikke taler grønlandsk: Udvikling af undervisningsmateriale og pædagogiske redskaber til fremmedsprogsundervisning i grønlandsk, uddannelse af flere sproglærere, tolke, etablering af offentlig tilgængelig oversættelsesprogram og etablering af uddannelsesprogrammer med dokumenteret effekt, m.v.

Det er der, at indsatsen skal fokuseres, hvis Grønland skal udvikles som en to- eller flersproget nation; ellers risikerer man blot at svække det grønlandske sprog og befolkningens deltagelse i samfundsudviklingen.

På den baggrund forekommer det, at Naalakkersuisut ikke har en klar vision og nogle klare mål for styrkelsen af det grønlandske sprog. Manglen på klare mål gør sprogloven svag, og der foretages ingen klare prioriteringer i anvendelsen af samfundets begrænsede ressourcer. Det kommer ikke mindst til udtryk ved, at man i lovarbejdet reelt ikke ønsker at forholde sig til de enorme ressourcer, som forslaget kommer til at påføre erhvervslivet og borgerne.

GA vil desuden fremhæve en række andre problemstillinger:

Ytringsfrihed

Der henvises til GA's høringssvar af 13. marts 2012 til det dengang fremsendte lovforslag til ændring af sprogloven. Her var det GA's opfattelse, at lovforslaget må anses for værende i strid med artikel 19 i FN's konvention om borgerlige og politiske

rettigheder. GA finder fortsat ikke, at bemærkningerne til nærværende forslag fyldestgørende afklarer forholdet til konventionen, især når der i bemærkningernes punkt 2.4. henvises til internationale retskilder, hvor øvrige relevante konventioner nævnes. Det kan således undre, at Naalakkersuisut ikke forholder sig til såvel høringssvaret eller i øvrigt foretager en grundigere menneskerettighedsgennemgang af lovforslaget inden fornyet fremsendelse.

GA fremhæver også dette forhold i lyset af, at Kuupik Kleist i sin præsentation af lovprogrammet til forelæggelse på forårssamlingen 2012 netop tilkendegav, at der var iværksat en undersøgelse af, hvorvidt lovforslaget måtte være i strid med menneskerettighederne, idet, som Kuupik Kleist udtrykte det, "så er enhver demokratisk valgt regering forpligtet til at undersøge om grundlæggende rettigheder overholdes". På trods af flere henvendelser til Selvstyret er det imidlertid ikke lykkedes Grønlands Arbejdsgiverforening at få oplyst resultatet af denne undersøgelse, og resultatet er heller ikke medtaget i bemærkninger til forslaget.

Lovens rækkevide og økonomi

Det fremgår af lovforslaget, at annoncering, reklamering og skiltning til borgerne fra virksomheder og myndigheder skal udformes på grønlandsk. Det er uklart, hvor detaljeret dette skal forstås. Er der f.eks. også tale om hyldeforkanter, kasseboner, salgsopstillinger og lignende systemgenererende skiltning. I så fald vil der skulle investeres i systemer, som ikke findes på grønlandsk og som vil skulle udvikles særskilt. For en detailhandelskæde vil det kræve en tocifret millioninvestering med øgede priser som eneste mulighed for at få dækket de øgede omkostninger.

Krav om grønlandssproget skiltning vil også kunne begrænse mulighed for import af visse varegrupper, som er forsynet med skiltning på andet sprog end grønlandsk. Grundet markedets størrelse er det meget vanskeligt at få leverandører til at producere særskilte varer til Grønland, og nogle vil blot stoppe for eksport til landet.

Også rækkevidden af § 4b må anses for at være uklar, og dens fulde rækkevidde er ikke udførligt beskrevet, ikke mindst bemærkningerne er meget lidt uddybende. Det må derfor anses for usikkert, om Grønland overhovedet har hjemtaget den fulde kompetence til denne bestemmelse bl.a. på det formueretlige område.

Netop når det er så uklart, hvilke økonomiske omkostninger sprogloven vil få, bliver det stort set umuligt at prioritere dette tiltag i forhold til andre forslag. Indtil lovforslaget er bedre defineret, og de samlede økonomiske omkostninger er opgjort, må det betragtes som meget risikabelt at vedtage sådan et forslag.

Endvidere skaber den uklarhed, der er i §§ 4a og 4b, en meget stor retsusikkerhed, hvilket betyder, at virksomheder stort set aldrig kan vide, om de overholder - eller overtræder loven.

Både paragrafferne og de tilhørende bemærkninger bør omformuleres, så lovens rækkevide klar fremgår af lovens tekst.

Ressourcer

I stort set alle andre sammenhænge påpeges, at Grønland har begrænsede ressourcer - såvel økonomiske som menneskelige. GA efterlyser således, at Naalakkersuisut tager stilling til, hvor den nødvendige kapacitet til at opfylde dette lovforslag skal findes. Her tænkes både på grønlandske sprogkompetencer på tilstrækkelig højt niveau, tolke/oversættere og ikke mindst tilsyn med loven.

Når ikke engang Grønlands Selvstyre og andre offentlige myndigheder på nuværende tidspunkt kan opfylde de krav, som fremgår af loven, kan man tvivle på, hvordan andre aktører så kan gøre det. Eksempelvis har GA fået oplyst, at selvstyret f.eks. endnu ikke har haft ressourcer til at få oversat visse overenskomster.

Menneskelig faktor

Lovforslaget lader i øvrigt til at glemme den menneskelige faktor fuldstændig. Hvad skal der ske med det udelukkende dansktalende personale, der har kontakt til kunder/borgere, så som handelspersonale og servicehåndværkere mv., der vil blive udelukket fra deres arbejde? Om hvem skal i øvrigt løfte deres opgaver?

Proportionalitet

Der bør foretages en nærmere undersøgelse af de økonomiske konsekvenser for det private erhvervsliv, inden en så vidtgående lovgivning sættes i kraft.

Endvidere bør der foretages en afvejning af de samlede økonomiske konsekvenser i forhold til effekten af lovforslaget.

Som nævnt ovenfor vil et krav om, at bare hyldeforkanter og kasseboner i detailhandlen skal være oversat, medføre udgifter i størrelsesordenen tocifrede millionbeløb pr. detailhandel for de tre store kæder.

For ejendomshandlere vil det betyde, at de skal have helt nye systemer til beregning af ydelser mv., da deres systemer er danske systemer, som genererer ydelser, annoncer til aviserne, vindues annoncer, salgsopstillinger m.m. Det vil betyde urealistiske høje omkostninger i forhold størrelsen af denne branche herunder virksomhedernes størrelse og skal i øvrigt sammenholdes med, at danske ejendomshandlere via nettet vil kun sælge huse i Grønland uden denne omkostning.

GA vurderer også, at rigtigt mange små virksomheder reelt vil være ude at stand til at efterleve loven, fordi ressourcerne ganske enkelt ikke er til stede. Hvad bliver konsekvenserne af det?

GA vurderer, at der ikke er proportionalitet mellem de økonomiske konsekvenser og effekten af forslaget.

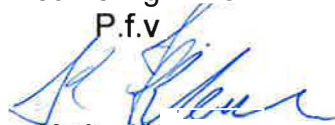
Afsluttende bemærkninger

På baggrund af alle de problemstillinger, som er oplistet ovenfor, foreslår Grønlands Arbejdsgiverforening derfor, at lovforslaget først fremsættes efter, at arbejdsmarkedets parter m.fl. og Naalakkersuisut har haft en reel dialog om, hvordan man kan samarbejde om at styrke det grønlandske sprog, herunder drøftelser om, hvilke realistiske tiltag, der kan iværksættes i det private erhvervsliv uden de voldsomme menneskelige og økonomiske konsekvenser, som lovforslaget medfører.

Skulle ovenstående i øvrigt give anledning til spørgsmål, står vi naturligvis til rådighed med en uddybning.

Med venlig hilsen

P.f.v

Anita er

Juridisk konsulent